

Универзитет у Крагујевцу

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број: 594/4
05.03.2019. године

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу чл. 87. Статута Правног факултета у Крагујевцу, а по указаној потреби, донео је 05.03.2019. године,

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности Извештај Комисије о оцени научне заснованости теме докторске дисертације

"Парламентарна контрола државне управе у Републици Србији"
и испуњености услова кандидата Анике Јаковљевић и предложеног ментора за израду докторске дисертације објављивањем на интернет страници Правног факултета у Крагујевцу, у трајању од 15 дана.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације "Парламентарна контрола државне управе у Републици Србији" и испуњености услова кандидата Анике Јаковљевић и предложеног ментора, за израду докторске дисертације образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-17/20 од 23.01.2019. године, доставила је Факултету Извештај, дана 22.02.2019. године.

Сагласно чл. 9. ст. 2 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта и Одлуке о изменама и допунама Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Доставити:

- Сајт Факултета,
- Архива.

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИМЉЕНО: 22.02.2019			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
08	594		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу бр. IV-02-17/20 од 23.1.2019. године, образована је Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње Анике Јаковљевић, за израду докторске дисертације под називом "**Парламентарна контрола државне управе у Републици Србији**", у следећем саставу:

- др **Драган Батавељић, редовни професор**, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа уставноправна научна област, председник Комисије;
- др **Радоје Брковић, редовни професор**, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа радноправна научна област, члан;
- др **Мая Настић, ванредни професор**, Правни факултет, Универзитет у Нишу, ужа уставноправна научна област, члан;
- др **Јелена Вучковић, доцент**, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа уставноправна научна област, члан;
- др **Милан Рапајић, доцент**, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа управноправна научна област, члан.

Комисија је извршила увид у документацију, коју је кандидаткиња Аника Јаковљевић приложила уз пријаву и Већу подноси следећи:

И З В Е Ш Т А Ј
о оцени научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње

1. Биографија и преглед научно-истраживачког рада кандидаткиње

Кандидаткиња **Аника Јаковљевић** је рођена **20.12.1989. године у Крагујевцу**, Република Србија. Живи у Крагујевцу, где је завршила основну школу "Мирко Јовановић" и била носилац Вукове дипломе, као и Основно музичко-балетско образовање и васпитање. После завршене основне школе, завршила је Прву крагујевачку гимназију са одличним успехом. Правни факултет Универзитета у Крагујевцу је уписала 2008. године, а дипломираја је 7. маја 2013. године са просечном оценом **9,19**, као студент генерације, чиме је стекла стручни назив дипломирани правник. Била је носилац стипендије Универзитета у Крагујевцу за најбољег студента завршне године. Докторске студије на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу уписала је 2013. године, положила је све испите са просечном оценом **9,6** и извршила све друге обавезе предвиђене студијским програмом и Правилником о докторским студијама.

Кандидаткиња је током основних студија и рада у својству сарадника на Правном факултету у Крагујевцу, била веома активна у различитим областима. Била је члан Студентског парламента Правног факултета Универзитета у Крагујевцу од 2009-2013. године, а као члан групе студената била је у стручној посети Хашком трибуналу 2010. године. Такође, учесник је и иницијатор многих студентских пројекта и радионица (стручне екскурзије, предавања, симулације...), као и такмичења у беседништву "Сретењске беседе". Као студентски представник учествовала је у формулисању предлога за побољшање Закона о високом образовању. Године 2011. била је један од организатора

научног скупа: "Устав из 2006. године, 5 година после", који је одржан на Правном факултету у Крагујевцу. У периоду 2011-2013. године, била је члан Савета Правног факултета у Крагујевцу као студентски представник. Учествовала је у симулацији из области компанијског права 2012. године "Big Deal 2012" у Београду и раду "Школе еколошког права" 2013. године у Крагујевцу. На међународном саветовању: "Правна држава и стручност процесних субјеката као инструмент супротстављања криминалитету", одржаном у Крагујевцу 2014. године, у организацији Правног факултета, изложила је свој научни рад. Такође, кандидаткиња Аника Јаковљевић је учествовала на бројним окружним столовима и дискусијама у оквиру пројекта TEMPUS Sigmus I, TEMPUS CareerS и писању преднацрта Закона о студентском организовању.

Радно искуство:

- Рад на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу од 2013. до 2016. године у својству сарадника у настави, ангажована на предметима: Управно право, Уставно право и Право локалне самоуправе (по евалуацији рада са студентима оцењена у више наврата оценом преко 4.5 од максималних 5.00). Такође, учествовала је у раду Уставне радионице Правног факултета Универзитета у Крагујевцу.
- Од октобра 2017. године до данас ради у ЈП "Пошта Србије".

Познавање језика:

- Енглески језик (напредни ниво и обука за правне појмове, способност излагања, превођења и дискусије);
- Немачки језик (основни ниво)

Познавање рада на рачунару

- Microsoft Office (Word, Excel)
- Corel Draw

Кандидаткиња је објавила следеће радове:

- Јаковљевић, А., *"Положај државне управе у уставноправном систему Републике Србије"*, Правна ријеч - часопис за правну теорију и праксу, година XII, бр. 42, Удружење правника Републике Српске, Бања Лука, 2015, стр. 435-451. (ISSN 1840-0272COBISS.SR-ID 209678087) – M52.
- Јовановић, З., Јаковљевић, А., *"Значај реформе државне управе са посебним освртом на полицију и ефикасност борбе против криминалитета"*, у: Бејатовић, С. (уредник), Зборник радова Правног факултета у Крагујевцу "Правна држава и стручност процесних субјеката као инструмент супротстављања криминалитету", Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2015, стр. 307-320. (ISBN 978-86-7623-061-7, COBISS.SR-ID-219558924) - M31.
- Јаковљевић, А., *"Вештачење у поступку остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања у Републици Србији"*, Радно и социјално право, година XVIV, бр. 2, Удружење за радно право и социјално осигурање, Београд, 2015, стр. 255-272. (ISSN 1450-5800, COBISS.SR-ID-133704455) – M53.
- Јаковљевић, А., *"Контрола управе од стране грађана"*, Зборник радова студената докторских студија права, Правни факултет у Нишу, 2016, стр. 143-158. (ISBN 978-86-7148-215-8, COBISS.SR-ID-222811916) – M45
- Jakovljević, A., *"The role of local authorities in exercising and protecting children's rights: the experience of the city of Kragujevac"*, Facta Universitatis Series: Law and Politics, Vol. 14, No 3, 2016, pp. 427-439 (COBISS.SR-ID-1026597537) - M53.
- Јаковљевић, А., *"Контрола независних државних тела од Народне Скупштине у правном систему Републике Србије"*, Правна ријеч - часопис за правну теорију и праксу, год. XIII, бр. 49, Удружење правника Републике Српске,

Бања Лука, 2016, стр. 141-159. (ISSN 1840-0272, COBISS.SR-ID-209678087) – M52.

- Јаковљевић, А., *Приказ књиге аутора Предрага Димитријевића, под називом "Управно право: општи део"*, Гласник права, год. VI, бр. 3, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2015, стр. 64-68.
- Borisavljevic, K., Radakovic, K., Jakovljevic, A., *"Consumer Rights Protection in E-Business, Knowledge-Economy-Society"*, Selected problems of dynamically developing areas of economy, Faculty of Management, Cracow University of Economics, 2017, pp. 253-265. - M33.

2. Научни приступ проблему предложеног нацрта докторске дисертације и процена научног доприноса крајњег исхода рада

У пријави теме докторске дисертације коју је кандидаткиња поднела, предмет и циљеви истраживања су јасно постављени и детаљно обrazложени. Такође, у наведеној пријави је указано на значај теме за даљу научну обраду, као и на бројне теоријске и практичне проблеме, који могу настати у поступку спровођења парламентарне контроле државне управе у Републици Србији. Кандидаткиња за радни наслов теме докторске дисертације предлаже - **"Парламентарна контрола државне управе у Републици Србији"**. Комисија је у потпуности сагласна са предложеном темом.

Предмет истраживања докторске дисертације јесте парламентарна контрола државне управе у Републици Србији. Реч је о области која у нашој правној литератури нијеовољно истраживана, а домет и ефикасност исте је од великог значаја за даљи процес стварања одговорне и добре јавне управе, као и процес очувања достигнутог нивоа и дogradње правне државе.

Контрола у управи значи упоређивање стварне делатности управних органа и организација, односно резултата те делатности с делатношћу односно с резултатима који се очекују на темељу унапред утврђених критеријума. Контрола се састоји од посматрања и оцењивања делатности управе, и то према раније утврђеним мерилима, након чега, уколико се утврди да постоје одступања, треба да дође до одређене интервенције корективног карактера, усмерене на отклањање недостатака. Контрола је процес, а то подразумева однос између одговарајућих субјеката, правила и критеријума којима се тај контролни процес регулише.

Под предметом парламентарне контроле подразумева се контрола законитости аката и радњи државне управе, али и контрола њихове целиснодности. Постоје различити системи контроле, па се тако, према различитим критеријумима, разликују и поједине врсте контроле, као што су правна контрола, политичка контрола, стручна контрола и сл.

Зависно од чињенице да ли је контрола управе регулисана правом или није, односно да ли субјект контроле има одређена правна овлашћења према контролисаном субјекту у погледу предмета контроле или нема, разликујемо правну од тзв. ванправне контроле. Као посебан вид овакве класификације, јављају се случајеви, када су само поједини елементи, у процесу контроле, правно регулисани. У таквим ситуацијама, одговор на питање да ли се ради о правној или ванправној контроли, треба тражити по принципу претежности, односно који од елемената у конкретном случају преовлађују - правни или ванправни. Такав је случај са политичком контролом управе, односно њених функционера од стране парламента.

У правној литератури углавном се обрађују правни облици контроле управе (правна контрола, судска контрола), чији је предмет првенствено оцена законитости рада управе. Међутим, специфичност управне делатности огледа се, управо, у доста широкој слободи, којом располажу органи управе, нарочито у вршењу дискреционе власти. Због тога, приликом контроле управне власти, посебан значај припада питању

оцене целисходности рада управе. Значајне слабости у раду органа управе у пракси јављају се због тога што се запостављају контролни процеси. Наиме, правна контрола се пренаглашава, а политичка потцењује јер се, по правилу, схвата као политички притисак и даје јој се негативна конотација. Оно што је значајно, јесте чињеница да је политичка контрола усмерена ка владавини права и успостављању правне, а не партијске државе. Она треба да допуњава правну контролу, јер имају исти циљ. Због наведених разлога, јавља се потреба за истраживањем правне и политичке контроле рада управе. У том смислу парламентарна контрола спаја оба ова облика контроле и представља кључну форму институционализоване контроле.

Суштина контроле управе коју врши парламент, огледа се у његовој политичкој контроли. Предмет ове контроле, у првом реду, јесте политичка целисходност рада управе. То значи да представничко тело контролише да ли је управа реализовала оно што је парламент очекивао. Овде парламент цени да ли управа спроводи постављену политику и остварује одређене циљеве успостављене правним поретком, односно да ли врши дискрециона овлашћења у складу са јавним интересом, како то парламент сматра да би било целисходно.

Основна разлика између политичке парламентарне контроле и правне контроле јесте одсуство правне санкције, односно санкција овог облика парламентарне контроле увек је политичког карактера и за последицу има опозив са функције, односно смену одговорног функционера управног ресора. Овај облик контроле усмерен је на „врх управне пирамиде“, па у том смислу суштину парламентарне контроле над радом управе чини министарска одговорност, преко које парламент посредно остварује контролу управе.

Предмет парламентарне контроле над министрима је оцена политичке целисходности њиховог рада, а циљ је правилно вршење управне власти. Природа односа између парламента и министара огледа се у односу политичког поверења. Када овај однос буде нарушен, односно ако се министри не понашају по интенцијама парламента, долази до покретања механизма министарске одговорности, са једином крајњом санкцијом – разрешењем министра. Политичка одговорност управних функционера, по правилу, не искључује друге облике правне одговорности - посебно не кривичну одговорност. Већина управних функционера нису политички одговорни само за рад органа управе и свој рад и поступке, већ и за рад и поступке других лица (радника - службеника) чијим радом руководе, па још и шире – за одређена стања у појединим областима друштвеног живота. Отуда, значај парламентарне контроле управе која има свој политички, али и правни карактер је изузетно велики.

Политичка парламентарна контрола управе у односу на друге облике политичке контроле (контрола политичких партија, јавног мњења и др.), делимично је правно регулисана (надлежност органа, процедура вршења и сл.). Најчешће се, већ у самом уставу, предвиђа могућност парламента да врши политичку контролу. Он својим интерним актом (пословником) прецизније уређује инструменте те контроле. Осим тога, на функционисање овог облика политичке контроле, у великој мери, утиче и свакодневна парламентарна пракса, која је у појединим земљама са дугом парламентарном традицијом нарочито изражена.

За вршење контролне функције, парламент има на располагању неколико традиционалних контролних инструмената, као што су посланичка питања, интерpellација, права анкете и истраге, обавештавање, питања председнику владе, покретање расправе, питање поверења влади, представке грађана и сл.

Парламентарна политичка контрола је усмерена ка резултатима управног деловања и постизању политичких циљева. Ови циљеви могу бити променљиви и различити од система до система, али и у оквиру истог политичко-управног система могу се мењати у историјском смислу и зависно од програма ове или оне владајуће политичке елите (странке) која је у позицији да креира одговарајућу организацију управног система

(одговарајући број и надлежност органа и организација државне управе) и његову персонално кадровску структуру.

За оцену исправности деловања управе примењују се политички критеријуми, које управа треба да оствари, односно да ли су планирани политички циљеви остварени. Највећи значај и вредност парламентарне политичке контроле државне управе јесте то што даје демократски легитимитет државној управи и њеним одлукама. То подиже транспарентност и политичку културу грађана, а државну управу уводи на врата политичке одговорности. Ово због тога што политичка контрола није само циљ за себе и по себи, већ је њен смисао да доведе и до политичке одговорности управних функционера и државне управе у целини. Парламентарна контрола државне управе је комплексна проблемска тема која има више нивоа истраживања са различитом садржином и дубином посматрања. Реч је о сложеном институционалном амбијенту у коме се налази државна управа, која је сама за себе сложен ентитет и по квантитету организације, али и по њеном квалитету (природи).

Парламент институционално врши контролу рада органа и организација државне управе. Та контрола је по свом карактеру правна и политичка. Парламентарна контрола је по начину и времену вршења превентивна и накнадна, што јако утиче на квалитет рада државне управе и остваривање стандарда тзв. "дobre управе". Унутар самог парламента постоје разни модалитети контроле. Сваки контролни механизам има своје особености и различите дomete у циљу постицања коначне сврхе - обезбеђивања законитости и целисходности (правилности) рада извршне власти у целости, а посебно апарата државне управе. Сваки парламентарни контролни механизам има свој допринос у том процесу. Парламент као демократска политичка и институција правне државе има кључно место у контроли државне управе.

Међутим, преко парламента и посредством парламента постоје и друге правне и политичке институције и процеси који контролишу државну управу снагом сопственог институционалног капацитета (на пример, Омбудсман) или унутар самог Парламента (на пример, политичке странке). Отуда се Парламентарна контрола мора схватити не само као независна контролна институција већ као део једног сложеног институционалног амбијента који окружују и прожимају државну управу, која је сама по себи један сложен и дифузан систем, кога је тешко сагледати, а још теже контролисати.

У материјалном смислу у контролним парламентарним подсистемима постоји паралелно одвијање правне и политичке контроле државне управе, при чему се политичка контрола мора схватити као процес који треба да допринесе остваривању правне државе, а не као његова разградња у циљу успостављања партијске државе. Истраживање ове теме непрекидно прати идеја да контрола, ма колико била успостављена и функционисала ефикасно, није циљ по себи и за себе, већ јој је сврха да обезбеди услове за одговорност оних који поступају незаконито и супротно јавном интересу.

Циљ истраживања јесте да се анализирају сви облици парламентарне контроле управе, како компаративно, тако и у Републици Србији, с обзиром на доста широко поље слободне делатности које управа има у вршењу дискреционе власти. Овде треба указати на чињеницу да ванправни чиниоци могу, понекад, и знатно снажније да утичу на рад органа управе, него што то чине правни чиниоци. Због тога, истраживање политичке контроле управе је неопходно ради сагледавања целокупног система контроле над управном власти. Познавање само правних облика контроле управе чини овај систем непотпуним и недовољним средством за заштиту права грађана и објективне законитости. Правilan и потпун увид у систем контроле над управном влашћу доприноси, с друге стране, и већој могућности њеног ефикасног вршења.

Током истраживања, уз помоћ одговарајућих метода, треба утврдити читав низ инструмената Парламента (Народне скупштине Републике Србије) којима може претходно и превентивно утицати на државну управу (*организационо - оснивањем*

управних организација, *нормативно* - доношењем правног оквира за организацију и рад управе, јер се путем закона и подзаконских аката дефинише надлежност органа и овлашћења службених лица, затим, *постављањем и разрешивањем управних функционера* органа управе и управних организација и јавних агенција - министара, директора, управника и других, као и *одобравањем* или *ускраћивањем финансијских средстава* потребних за рад управе).

У систему мера претходне и, пре свега, накнадне политичке контроле, парламент има посебно место, што је примарни задатак истраживања. Ова накнадна политичка контрола се остварује низом инструмената, у које спадају: парламентарно (или владино) одобравање неких важнијих управних одлука или извештаја о раду управних организација (на пример, независних регулаторних тела), потврђивање или давање сагласности на организационе прописе, прихваташа или одбијање извештаја о раду и слично. Такође, треба поменути и друге инструменте, у које спадају: постављање посланичких питања министрима, испитивање парламентарних тела, питања од значаја за јавни интерес, именовање посебних повериеника који су надлежни да надзорују рад управе и њених функционера (омбудсман) или посебних надзорних тела (државна ревизија).

Истраживањем треба, такође, утврдити да ли се најефикаснији начин остваривања парламентарне контроле управе остварује путем институције политичке одговорности министара. Функционисање министарске одговорности, а тиме и парламентарне контроле управе, у зависности је од карактера уставнopravног система. Овај облик контроле се најефикасније остварује у парламентарним системима, док је његово функционисање у председничким системима супротно начелу, поделе власти. Међутим, и у председничким системима су присутни елементи парламентарне контроле управе, али више као неформални облици контроле.

Поред тога, треба утврдити и да ли од неинституционалних облика политичке контроле управе, водеће место припада политичким партијама. Улога политичке партије у политичкој контроли управе зависи од карактера политичког система. У *једнопартијским системима* утицај политичке партије на управну власт, услед симбиозе партијског и државног апарата је потпун, али у негативном смислу. У *вишепартијским системима* улога политичке партије у контроли државне управе зависи од њеног положаја у политичком процесу. Утицај партије на власти се остварује кроз институционалне облике система (организациону структуру управе, парламентарну контролу, регрутовање управних службеника и слично). С тим у вези је и непрекидан захтев (тенденција) у демократским системима за деполитизацију управе. Улога опозиционих партија огледа се у њиховој непрестаној контроли у виду излагања јавности критике управне власти.

На крају треба дати одређене предлоге везане за унапређење парламентарне контроле државне управе у Републици Србији, а на основу анализе стања у појединим државама које су предмет компаративне анализе.

Методи истраживања који ће бити коришћени у раду, карактеристични су за сва друштвена истраживања и треба издвојити научну дескрипцију и анализу садржаја (заједно са синтезом), затим, индуктивно-дедуктивни, историјски и компаративни, као и социолошки и политиколошки. Од посебних правних метода, биће коришћени правнологички, компаративни и догматско-нормативни.

У складу са темом докторске дисертације, претходно дефинисаним предметом и циљевима научног истраживања, биће коришћени и одговарајући научни методи, као средства проучавања постављеног проблема. Полазни ће бити основни методи научне методологије: *анализа, рашчлањивање парламентарне контроле на саставне елементе у циљу објашњења њене структуре, а затим и синтеза утврђених елемената у јединствену целину. Обједињавање ће бити остварено путем општих метода друштвених наука – дескрипције и научног објашњења.*

Применом *правно-теоријске апстракције* постићи ће се уопштавање научних схватања о институту парламентарне контроле и државне управе, креирањем њеног општег појма, а потом и *конкретизацијом* појавних облика и њихових особености. Методом *дедукције*, као поузданijег метода извођења научних закључака, биће утврђени посебни ставови о појединим видовима парламентарне контроле, извођењем из претходно конципираног општег одређења овог института.

Будући да је парламентарна контрола правни институт, у њеном проучавању ће бити примењен *нормативни правни метод*, којим ће се право задржања сагледати у контексту домаћег правног система у целини. Парламентарна контрола државне управе је динамичан институт који је кроз историју еволуирао, мењајући своју структуру, правно дејство и домашај, с обзиром да је био условљен бројним друштвеним, правнополитичким и социолошким факторима. Имајући у виду потребу научног сагледавања парламентарне контроле, као и "појаве у кретању", *историјски метод* ће се користити у циљу постизања научног објашњења њеног историјског корена, сврхе настанка, као и генезе и разлога опстанка у савременим условима.

Упоредноправни метод ће бити коришћен као неопходно средство за упознавање нормативних решења института парламентарне контроле у упоредним управним и уставним системима, изабраним по једном од два критеријума. Први је критеријум правне релевантности, традиције регулатива и утицаја одређених правних система на регулисање парламентарне контроле државне управе у управном и парламентарном праву Републике Србије. Следећи овај критеријум, предмет компаративне анализе у раду биће регулативе Аустрије, Немачке, Француске и Велике Британије. Други критеријум за примену упоредноправног метода, представљаје заједничка традиција домаћег правног система са регулативама земаља у окружењу (то су права Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Македоније). Очекивани резултат ове упоредноправне студије јесте уочавање сличности и разлика између поједињих решења, сврставање у типизиране моделе решења парламентарне контроле државне управе, као и уочавање њихових предности и недостатака. Компарадацијом правних норми различитих држава упознаћемо се са тековинама другачијих регулатива и, евентуално, у раду предложити имплементацију савременијих решења у домаће право. Коначно, најважнији циљ употребе компаративног метода представља могућност хармонизације европских и регионалних решења.

Пошто је коначни циљ овог научноистраживачког рада – оцена постојећих позитивноправних решења, примена *аксиолошког метода* ће омогућити формирање вредносног суда и формулисање, по мишљењу аутора, најадекватнијег предлога регулативе парламентарне контроле у Србији *de lege ferenda*.

Полазећи од предложених циљева, у раду ће бити дефинисане следеће **хипотезе** (једна је општа, а пет имају карактер посебних):

1. **Општа хипотеза** овог научног рада јесте да парламентарна контрола државне управе има две основне функције: она представља, истовремено, и средство правне контроле рада државне управе, и средство политичке контроле њеног рада.

Из претходно формулисане опште, произилазе следеће **посебне хипотезе**:

1. Природа управне делатности је таква да је њу немогуће потпуно правно институционализовати, а још теже контролисати њену делатност.

2. Осим правно везане делатности, постоји и веома широко поље делатности у коме државна управа врши дискрециону власт, руководећи се, при томе, претежно политичким критеријумима, најчешће потребама тзв. јавног интереса. Ограничити контролу државне управе само на њену правно везану делатност, значило би оставити јој огроман простор слободног деловања, у коме постоје несагледиве могућности злоупотреба власти.

3. Управа би тако могла нецелисходно да ради, штетно по државне интересе, не вређајући, при томе, ниједан правни пропис. Правна контрола дискреционе управне власти показала се недовољном, јер је сама дискрециона оцена ванправне природе. Отуда је потребан један целовити систем ванправне, односно политичке контроле. Парламентарна контрола има оба аспекта контроле.

4. Постојећа средства парламентарне контроле треба прецизније правно регулисати и појаснити пакет санкција. Систем контроле треба да води ка систему одговорности. То је пут ка контролисаном раду државне управе и правној држави.

5. Политичку контролу треба довести у функцију правне контроле тако што она исправља и допуњује недостатке правне контроле, а не дезавујише је.

Даље, у пријави теме докторске дисертације, кандидаткиња даје оквирну структуру садржаја кроз који ће бити обрађен предмет научног истраживања:

УВОД

Предмет и циљ рада

Значај теме за научно истраживање

Хипотетитчки оквир истраживања

Методе истраживања

ГЛАВА I

Контролна функција Народне скупштине Републике Србије

1.1. Појам и значај контролне функције

1.2. Механизми за спровођење контролне функције

1.3. Институти који омогућавају спровођење контролне функције

ГЛАВА II

Контрола државне управе у Републици Србији

2.1. Појам државне управе

2.2. Појам контроле државне управе

2.3. Облици контроле државне управе

ГЛАВА III

Посланичка питања

3.1. Појам и поступак постављања посланичких питања

3.2. Посланичка питања у вези са актуелном темом

3.3. Питања председнику Владе Републике Србије

ГЛАВА IV

Обавештавања и објашњења

4.1. Појам и поступак обавештавања и објашњења

4.2. Облици обавештавања и објашњења и њихов карактер

4.3. Правна обавезност и одговорност

ГЛАВА V

Интерпелација

5.1. Појам и разлика у односу на сродне институте

5.2. Поступак подношења интерпелације

5.3. Правне последице поднете интерпелације и одговорност носилаца функција државне управе

ГЛАВА VI

Питање поверења влади

- 6.1. Појам и порекло самог института
- 6.2. Поступак постављања питања поверења влади
- 6.3. Правне последице постављања питања поверења влади и одговорност носилаца политичких функција

ГЛАВА VII

Разматрање извештаја државних органа, организација и тела

- 7.1. Појам и врсте извештаја
- 7.2. Поступак разматрања извештаја
- 7.3. Правне последице и одговорност

ГЛАВА VIII

Парламентарни одбори

- 8.1. Појам, организација и надлежност парламентарних одбора
- 8.2. Поступак рада одбора
- 8.3. Анкетни одбори и истражне комисије

ГЛАВА IX

Јавно слушање

- 9.1. Појам, врсте и правни значај јавног слушања
- 9.2. Поступак организовања и спровођења
- 9.3. Значај јавног слушања

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

Кандидаткиња наводи и списак прелиминарне литературе:

Уџбеничка литература, монографије докторске дисертације и магистарске тезе, чланци домаћих и страних аутора

1. Andrei, T., Profiroiu, M., Oancea, B., *Analysis of mobility issues and politicizing the civil service in public administration in Romania*, Transylvanian Review of Administrative Sciences, No. 35 E/2012.
2. Bach, T., *The political control of government agencies: The effect of structure and task on ministry-agency-relations in Germany*, Paper prepared for TED 2012, Budapest.
3. Blažević, R., *Upravna znanosti*, Rijeka, 2007.
4. Berelson, B., *The Study of Public Opinion*, Chicago, 1956.
5. Батавељић, Д., Владавина права као идеал правне и политичке филозофије, у: НОГО, Срето (уредник), Принципи владавине права, Удружење за међународно кривично право "Intermeх", Београд, 2017.
6. Батавељић, Д., *Извришна власт према Уставу Републике Србије од 2006. године*, у: ПЕРОВИЋ, Слободан (уредник): Актуелна питања савременог законодавства, Зборник радова са Саветовања правника (11-15. јун 2007, Будва), Удружење правника Србије, Београд, 2007.
7. Батавељић, Д., *Остваривање владавине права у Републици Србији : кључни услов за чланство у Европској унији*, у: ЂОРЂЕВИЋ, Славко (уредник), Усклађивање

правног система Србије са стандардима Европске уније, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2014, књига 2.

8. Батавељић, Д., *Практикум за уставно право*, Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, 2011.
9. Батавељић, Д., *Стварање правне државе и хармонизација права - услов за укључивање у европске интеграције*, у: Зборник радова, International Burch University, Сарајево, 2014.
10. Батавељић, Д., *Упоредна анализа права и дужности посланика у скупштинама бивших југословенских земаља*, у: БЕЈАТОВИЋ, Станко (уредник): Слободе и права човека и грађанина у концепту новог законодавства Републике Србије, књига 1, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2002.
11. Батавељић, Д., *Уставно право*, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет, Крагујевац, 2013.
12. Бачанин, Н., *Управно право*, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, 2011.
13. Борковић, И., *Управно право*, Информатор, Загреб, 1991.
14. Бребан, Г., *Административно право Француске*, ЦИД, Београд, 2002.
15. Бугарски-Златић, Г., *Социолошко-политичка студија јавног миња*, Нови Сад, 1940.
16. Verhoest, K., van Thiel, S., Bouckaert, G., Laegreid, P., *Government Agencies: Practices and Lessons from 30 Countries*, Palgrave Macmillan, 2011.
17. Вујаклија, М., *Лексикон страних речи и израза*, Београд, 1980.
18. Вучковић, Ј., *Политичка контрола и агенцијска аутономија*, "Усклађивање правног система Србије са стандардима ЕУ", Зборник Правног факултета у Крагујевцу, књ. 3, Крагујевац, 2015.
19. Вучковић, Ј., *Положај јавних агенција у систему поделе власти*, Правни факултет, Београд, 2013.
20. Гавин, Д., *Омбудсман у Уједињеном Краљевству*, Зборник радова Правног факултета, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад, 1990.
21. Гјанковић, Д., *Двостраначки систем Велике Британије*, Факултет политичких знаности, Политичка мисао, бр. 2/65.
22. Давинић, М., *Концепција управног права САД*, Досије, Београд, 2004.
23. Debre, M. *Pouvoir politique et pouvoir administratif*, La Nef, V, 1951.
24. Денковић, Ђ.Д., *Добра управа*, Правни факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2010.
25. Денковић, Ђ.Д., *Омбудсман као заштитник законитости и права грађана*, Зборник радова, Правни факултет, Нови Сад, 1990.
26. Диги, Л., *Преображај јавног права*, Плато, Београд (1929), 1992.
27. Димитријевић, П., *"Организација државне управе у Републици Србији"*, у: *Заштита људских и мањинских права у европском управном простору*, СВЕН, Ниш, 2012.
28. Димитријевић, П., *Локални омбудсман*, Правни живот, бр. 10/2006.
29. Димитријевић, П., Марковић, Р., *Управно право I*, Савремена администрација, Београд, 1986.
30. Димитријевић, П., *Управно право*, општи део 1 и 2, Правни факултет, Ниш, 2008.
31. Дујић, С., Марковић, М., *Јавне (регулаторне) агенције*, Архив за правне и друштвене науке, Београд, 2006, vol. 92, бр. 3-4.
32. Ђорђевић, Ј., *Јавно мињење*, Београд. 1939.
33. Ђорђевић, Ј., *Јавно мињење и социјалистичка демократија*, Архив за правне и друштвене науке, Београд, бр. 4/55.

34. Ђорђевић, Ј., *Политички систем*, Савез удружења правника Југославије, Београд, 1980.
35. *Енциклопедија политичке културе*, Савремена администрација, Београд, 1993.
36. Илић, М., *Управно право*, СВЕН, Ниш, 2006.
37. Јовановић, С., *Уставно право СХС*, Београд, 1924.
38. Јовичић, М., *Велики уставни системи*, Београд, 1984.
39. Јовичић, М., Николић, П., *Парламентарни одбори, место и улога одбора и комисија представничких тела*, Београд, 1969.
40. Јовичић, М., *Одговорност носилаца јавних функција*, Београд, 1968.
41. Јовичић, М., *Омбудсман-чувар законитости и права грађана*, Београд, 1969.
42. Јовичић, М., *Уставни и политички системи*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2006.
43. Кавран, Д., *Јавна управа*, Савет за државну управу Владе Републике Србије, Београд, 2003.
44. Key, V.O., *Улога и метод рада група за притисак*, Београд, 1963.
45. Koprić, I., Marčetić, G., Musa, A., Đulabić, V., Novak, G.L., *Upravna znanost*, Pravni fakultet Zagreb, 2014.
46. Костић, М.Л., *Административно право Краљевине Југославије I*, Београд, 1933.
47. Костић, М.Л., *Административно право Краљевине Југославије III*, Београд, 1939.
48. Кријан, П., *Политичка одговорност управних функционера*, Наша законитост, бр.11-12, 1975.
49. Кунић, П., *Управно право – посебни дио*, Правни Факултет у Бања Луци, Бања Лука, 2008.
50. Ласки, Х., *Политичка граматика*, књига 2., Геца Кон, Београд, 1935.
51. Лилић, С., Марковић, М., Димитријевић, П., *Наука о управљању*, Београд, 2001.
52. Лилић, С., Миленковић, Д., *Јавне службе у југословенском праву*, Београд, 1999.
53. Лилић, С., *Опште управно право*, Београд, 2009.
54. Лилић, С., *Управно право и управно-процесно право*, Правни факултет Универзитета у Београду, Службени гласник, Београд, 2009.
55. Лилић, С., *Управно право*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 1995.
56. Lippmann, W., *Javno mišenje*, Naprijed, Zagreb, 1995.
57. Лончар, З., *Деполитизација управне власти*, Правни живот, бр. 5-6/96,
58. Лончар, З., *Изградња и функционисање правног система РС*, Зборник реферата са научног скупа, Правни факултет, Бања Лука, 1997.
59. Лончар, З., *Инструменти парламентарне контроле управе*, Зборник радова, Правни факултет, Бања Лука, 1997.
60. Лончар, З., *Јавно мњење – облик контроле управе*, Зборник радова, Правни факултет, Нови Сад, 1-3/1993-1995,
61. Лончар, З., *Однос управе и политичких партија*, Зборник радова, Правни факултет у Новом Саду, 1995.
62. Лончар, З., *Однос управе и политичких партија*, Постсоцијалистички модел успостављања модерне правне државе и југословенско искуство, Правни факултет, Нови Сад, 1995.
63. Лончар, З., *Појам и облици ванправне контроле управе*, Актуелности, бр. 4-5, Бања Лука, 1998.
64. Лончар, З., *Појам и врсте контроле управе*, Право - теорија и пракса, Нови Сад, 1998, бр.3.
65. Locke, J., *An Essay concerning Human Understanding*, Oxford, 1984.
66. Marine, A., Van Thiel, S., *Mapping the Field of Quasi-Autonomous Organizations in France and Italy*, International Public Management Journal, Vol. 8, No. 1, 2005.

67. Марковић, М., Дујић, С., *Јавне (регулаторне) агенције*, Архив за правне и друштвене науке, Београд, 2006, vol. 92, бр. 3-4.
68. Марковић, Р., *Изврина власт*, Савремена администрација, Београд, 1980.
69. Марковић, Р., *Управно право*, Службени гласник, Београд, 2003.
70. Mayer, O., *Deutsches Verwaltungsrecht*, 1. Auflage, Duncker und Humblot, 1895.
71. Милков, Д., *Омбудсман на простору бивше СФР Југодлавије*, Правни факултет у Новом Саду, Центар за издавачку делатност, 1998.
72. Милков, Д., *Појам, врсте и облици контроле управе*, Право-теорија и пракса, бр. 8-10/1992.
73. Милков, Д., *Самосталност органа управе у вришењу управне делатности*, Правни живот, Београд, 12/1983.
74. Милков, Д., *Специјализовани омбудсмани*, Зборник радова, Центар за издавачку делатност, Правни факултет, Нови Сад, бр. 3/2007.
75. Милков, Д., *Управно право I*, Центар за издавачку делатност, Центар за издавачку делатност, Правни факултет, Нови Сад, 2001.
76. Милков, Д., *Управно право III, контрола управе*, Центар за издавачку делатност, Правни факултет, Нови Сад, 2013.
77. Муса, А., *Еуропеизација и агенцијски модел јавна управе*, докторска дисертација, Правни факултет, Загреб, 2009.
78. Орловић, С., "Надлежности парламента", у: *Дилеме и изазови парламентаризма*, Факултет политичких наука, Београд, 2007.
79. Орловић, С., *Начело поделе власти у уставном развоју Србије*, докторска дисертација, Нови Сад, 2007.
80. Павловић, В., *Парламентаризам и демократија*, Дилеме и изазови парламентаризма, Факултет политичких наука, Београд, 2007.
81. Пајић Шавија, С., *Инструменти парламентарне контроле Владе у Републици Српској*, Правна ријеч, Бања Лука, 2009, бр. 18.
82. Пашић, Н., *Савремена држава*, БИГЗ, Београд, 1976.
83. Пејић, И., *Контролна функција парламента*, Дилеме и изазови парламентаризма, Факултет политичких наука, Београд, 2007.
84. Пејић, И., *Парламентарно право*, СВЕН, Ниш, 2011.
85. Петров, В., *Парламентарно право*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2015.
86. Поповић, С., Марковић, Б., Петровић, М., *Управно право*, Савремена администрација, Београд, 1995.
87. Поповић, С., *Органи и облици контроле у СФРЈ*, Информатор, 11-12, Загреб, 1980.
88. *Правна енциклопедија I и II*, Савремена администрација, Београд, 1989.
89. *Правни лексикон*, Савремена администрација, Београд, 1970.
90. Profiroiu, M., Petrovsky, N., Jennings, E., *Does Pendleton's premise hold in new and old democracies alike? Politicization and performance in the U.S. and Central and Eastern Europe*, presented to the Public Management Research Conference at the Maxwell School, Syracuse University, USA, 2011.
91. Пусић, Е., *Америчка управа*, Загреб, 1954.
92. Pusić, E., *Nauka o upravi*, Narodne novine, Zagreb (1989), 2002.
93. Пусић, Е., *Политичка контрола управе*, ЈАЗУ, Загреб, 1990.
94. Пусић, Е., *Управни системи I и II*, ГЗХ, Загреб, 1985.
95. Радојевић, М., *Независна (регулаторна) тела и институције у Србији*, Српска политичка мисао, Београд, бр. 4/2010. год. 17. vol. 30.
96. Радојевић, М., *Омбудсман и лоша управа*, Политичка ревија, бр. 3, Београд, 2011.

97. Радојевић, М., *Омбудсман и подела власти*, Политичка ревија, бр. 3, Београд, 2006.
98. Радојевић, М., *Улога и значај омбудсмана*, Политичка ревија, (XI) 3, бр. 2, Београд, 2004.
99. Рађеновић, М., *Право општег управног поступка*, Правни факултет, Бања Лука, 2005.
100. Рађеновић, М., *Право управног спора*, Правни факултет, Бања Лука, 2010.
101. *Речник српскохрватскога књижевног језика*, Матица Српска и Матица Хрватска, Нови Сад, 1967.
102. Rivero, J., Waline, J., *Droit administratif*, Paris, 2006.
103. Спекторски, Е., *Држава и њен живот*, Српска књижевна задруга, Београд 1933.
104. Стојановић, Д., *Уставно право*, књига 2, СВЕН, Ниш, 2007.
105. Стојиљковић, З., *Улога парламента у редуковању корупције и подруштвљавању представничке демократије*, Истушења парламентаризма, Центар за демократију, Факултет политичких наука, Београд, 2013.
106. Суботић, Д., *Одлучивање у политичким странкама*, Политичка ревија, (XIX) VI, vol 13, бр.1, Београд, 2007.
107. Тадић, Љ., *Јавно мњење у савременом друштву*, Политичка мисао, бр. 1, Београд, 1964.
108. Тадић, Љ., *Оглед о јавном мњењу*, Београд, 1987.
109. Томић, Р.З., *Опште управно право*, Београд, 2009.
110. Церовић, Д., *Контрола рада јавне управе од стране парламента – појам, предмет и улога*, Зборник Правног факултета у Подгорици, бр. 38, Подгорица, 2008.
111. Церовић, Д., *Парламентарна контрола јавне управе у изградњи праксе добре владавине*, Зборник Правног факултета у Подгорици, бр. 35, Подгорица, 2006.
112. Claes, E., *Шведски парламентарни омбудсмани*, Зборник радова, Правни факултет, Нови Сад, 1990.
113. Fromm, E.A., *Zdravo društvo*, Beograd, 1963.
114. Hegel, G.W.H., *Nauka logike*, 1, Beograd, 1976.

Позитивно-правни извори

1. Устав Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 98/2006).
2. Устав Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 21/92) и Амандмани на Устав Републике Српске ("Службени гласник РС", 28/94, 8/96, 13/96, 21/96, 30/02, 115/05, 117/05).
3. Закон о Влади Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 55/2005, 71/2005 – исправка, 101/2007, 65/2008, 16/2011, 7/2014, 46/2014).
4. Закон о државној управи Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 99/2014).
5. Закон о министарствима Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 44/2014).
6. Закон о Народној скупштини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 9/2010).
7. Закон о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/2001, "Службени гласник РС", бр. 30/2010).
8. Закон о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16).
9. Закон о варуху човекових правиц ("Урадни лист РС" од 30.12.1993).
10. Закон о Влади Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 3/1997, 29/2000, 118/08).

11. Закон о Защитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/2005 и 54/2007)
12. Закон о Защитнику људских права и слобода ("Службени лист РЦГ", бр. 42/2011).
13. Закон о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције, ("Службени гласник РС", бр. 53/10).
14. Закон о јавним агенцијама ("Службени гласник РС", бр. 18/2005 и 81/2005).
15. Закон о пучком правобранитељу ("Народне новине РХ", бр. 76/12).
16. Закон о Савјету министара БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07).
17. Закон о омбудсману за људска права БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/04, 32/06).
18. Закон о омбудсману за дјецу ("Службени гласник РС", бр. 103/08).
19. Закон о измјенама и допунама Закона о омбудсмену ("Службени гласник БиХ", бр. 32/00, 19/02, 34/05, 32/06).
20. Закон о парламентарном војном повјеренику ("Службени гласник БиХ", бр. 49/09).
21. Пословник о раду Владе Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 61/2006, 69/2008, 88/2009, 33/2010, 69/2010, 20/2011, 37/2011, 30/2013).
22. Пословник о раду Народне скупштине ("Службени гласник РС", бр. 14/09, 52/10, 20/12).
23. Пословник Владе Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 14/01).
24. Пословник Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 99/06 и 63/07).
25. Пословник о раду представничког Дома парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09).
26. Пословник о раду Дома народа парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 33/06, 41/06, 91/07, 87/09).
27. Пословник о раду парламентарног војног повјереника ("Службени гласник БиХ", бр. 8/10).
28. Пословник Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 31/2011).

У уводном делу докторске дисертације биће образложен значај теме за научно истраживање. Полази се од великог значаја који има парламентарна контрола државне управе за даљи процес стварања одговорне и добре јавне управе, процес очувања достигнутог нивоа и даље изградње правне државе, као и давања демократског легитимитета државној управи и њеним одлукама. У овом делу рада биће изнета проблематика истраживања, као и постављени циљеви и задаци истраживања, уз навођење полазног хипотетичког оквира и метода који ће се користити, како би се дошло до крајњег исхода истраживања.

У првој глави дисертације под називом: "Контролна функција Народне скупштине Републике Србије", биће најпре изложено појмовно дефинисање контролне функције парламента - стуба демократије, који је највише представничко тело и носилац уставне и законодавне власти, а поверене су му представничка, законодавна, изборна и контролна функција. Његова примарна надлежност је доношење закона, која у највећој мери одговара потребама друштва, узимајући у обзир брзе и сталне промене друштвених околности. У нашем политичком и уставном систему Народна скупштина би требало да обезбеди утицај грађана на развој политика и праћење делотворности њиховог остваривања. Контролна функција парламента обезбеђује окосницу идеје демократског управљања друштвом и од суштинске је важности за остваривање модела "доброг управљања", чије су карактеристике - поузданост, одговорност и јавност рада свих органа

јавне управе, односно државе. Демократско управљање друштвом почива на поштовању јавног добра и јавног интереса и одговорности функционера и државних службеника за учињено. Успешно остваривање контролне функције Народне скупштине Републике Србије, требало би да понуди јасне смернице извршној власти за повећање ефикасности и побољшање квалитета услуга које пружа грађанима. Ово значи да наведена контрола треба да обезбеди институционалну подршку у борби против корупције, могућност грађана да отворено испитају оно што се дешава унутар политичких процеса, на ширем друштвеном плану и доведе до стварања кодекса понашања који ће се примењивати у оквиру јавног сектора. За успешно остваривање ове функције Народне скупштине Републике Србије, несумњиво је потребна потпуна ангажованост, како законодавне, тако и извршне власти, свих органа и организација у остваривању њихових надлежности, као и независних државних органа, организација и тела, удружења грађана, стручних организација, медија и јавности у најширем смислу, као и сваког грађанина понаособ.

Да би остварио ову своју функцију, републички Парламент одговарајућим правним прописима, предвиђа бројне и различите механизме, који ће у овој глави бити обрађени у кратким цртама. Неки од механизама који се у парламентарном животу Србије користе или је, бар, предвиђена могућност њиховог коришћења, биће детаљно обрађени у наредним главама, уз анализирање учсталости њихове примене и ефикасности и последица које производе у раду целокупне извршне власти, а посебно државне управе у Србији.

У другој глави дисертације, под називом: "*Контрола државне управе у Републици Србији*", најпре, ће бити обрађен појам државне управе. Ради се о појму који представља велики изазов за дефинисање, имајући у виду да правна теорија, како домаћа, тако и страна, није дала јединствену дефиницију овог, изузетно значајног и осетљивог појма. Биће образложене поједине теоријске дефиниције, као и законско одређивање контроле државне управе у Републици Србији, уз истицање евентуалних недостатаха и проблема, који они могу изазвати у пракси. Такође, биће дефинисано разликовање појма јавне и државне управе, што нужно доприноси већој прецизности у дефинисању појма државне управе.

Такође, у овој глави биће анализиран појам контроле државне управе уз првобитно дефинисање самог процеса контроле и специфичности контроле државне управе, која је незаобилазна и јако значајна карика у конституисању модерне управе, која одговара концепту правне државе. Контрола управе представља широк појам и може се класификовати на бројне врсте и облике са различитим овлашћењима контролора у разноврсним поступцима и са различитим последицама. Без обзира на широк дијапазон облика, основна сврха контроле управе је обезбеђивање, како заштите права и интереса грађана, тако и заштите објективне законитости.

Најзад, анализираћемо облике контроле државне управе - политичку и правну контролу, уз дефинисање основних карактеристика, правне природе и последица које оне производе.

Трећа глава носи назив "*Посланичка питања*", која представљају традиционални и често примењивани инструмент парламентарне контроле. У овој глави биће објашњен појам наведеног инструмента, уз осврт на начин и разлог његовог настанка, као и на указивање на евентуалне модификације из времена настанка до данашњих дана. Детаљно ће бити обрађена сврха посланичких питања, поступак њихове примене и последице које могу да настану применом овог инструмента, како на извршну власт у целини, тако и на државну управу у Републици Србији. У овој глави ће бити обрађен појам и поступак примене посланичких питања у вези са актуелном темом, као и постављање ових питања председнику Владе. Најзад, детаљније ће бити објашњен поступак примене поменутих инструмената, учсталост, ефективност и резултати примене у парламентарном животу Републике Србије.

Четврта глава носи назив "*Обавештења и објашњења*" и у њој ће бити објашњен овај, не тако често, обрађивани инструмент контроле извршне власти, а уједно и државне управе. С обзиром да народни посланик има право да тражи обавештења и објашњења од председника Народне скупштине Републике Србије, председника скупштинских одбора, министара и функционера у другим републичким органима и организацијама о питањима из оквира права и дужности функционера и надлежности органа. Зато што овај инструмент отвара врата детаљнијем анализирању поступања представника органа државне управе и евентуалних последица истих, у овој глави ће бити детаљно анализирани природа и карактер обавештења и објашњења, као и правна последице и обавезност истих.

У **петој глави** под називом "*Интерпелација*", биће анализиран и објашњен појам овог традиционалног инструмента парламентарне контроле. Ради разумевања суштине и значаја истог, као и његовог дometа у примени, неопходно је учинити разликовање овог инструмента од њему сродних, пре свега, од посланичког питања. Детаљно ће бити обрађен поступак примене и последице, посебно, имајући у виду, да примена овог инструмента може, посредно или непосредно, да доведе до опозива или оставке владе. Такође, биће наведена и анализирана упоредноправна решења и специфичности примене овог колективног права посланика.

У **шестој глави** под називом "*Питање поверења влади*", биће обрађен појам и порекло овог инструмента парламентарне контроле. Гласање о неповерењу влади или члану владе представља најстрожу санкцију коју парламент може да изрекне влади. У питању је "нулта опција", пошто би успешно гласање о неповерењу влади или члану владе неизбежно значило њихову оставку. Полазећи од оваквог значаја и правних последица које примена овог инструмента може да произведе, биће анализиран поступак примене, одговорност и правне последице у Републици Србији, као и рефлексија последица успешног гласања о неповерењу Влади или члану Владе на државну управу у Републици Србији.

Седма глава носи назив "*Разматрање извештаја државних органа, организација и тела*". Одбори Народне скупштине Републике Србије разматрају извештаје о раду и стању у одређеној области, које републичком Парламенту подносе независни државни органи, организације и тела. После разматрања на седници одбора, надлежни одбор подноси свој извештај Народној скупштини и предлаже закључке или препоруке, са мерама за унапређење стања у тим областима. Скупштина разматра ове извештаје надлежних одбора и по закључењу расправе доноси одговарајуће закључке или препоруке. Дакле, у овој глави ће бити обрађен појам и врсте извештаја, поступак спровођења, а нарочито последице које разматрање извештаја може имати у раду и резултатима органа државне управе.

У **осмој глави** ће бити обрађени *парламентарни одбори*. Детаљно ће бити анализирани организација, надлежност и начин рада парламентарних одбора, јер је правилно и ефикасно спровођење парламентарних функција у модерној држави, постало незамисливо без учешћа парламентарних помоћних стручних и радних тела. Заједно са посланичким групама, радна тела су постала седиште одлучивања у парламенту. Њихов задатак је да, у техничком погледу, убрзају и олакшају парламентарну расправу, као и да, у стручном смислу, помогну народним посланицима учешће у расправи и одлучивању о питањима за које нису довољно стручни. Уз добру унутрашњу повезаност и кохезију, стручност, базирање предлога на мишљењима и истраживањима експерата, а не само на политичким разлозима, парламентарни одбори имају значајну улогу у остваривању контролне функције парламента. Народна скупштина Републике Србије контролише Владу и управу преко активности својих одбора. То доводи до јачања независности и раста стручности Парламента, са једне стране и законитог и правилног рада Владе и управног апарате, са друге стране. Народна скупштина Републике Србије образује стална и привремена радна тела.

Стална радна тела су одбори, који се у складу са Законом о Народној скупштини, образују ради: 1) разматрања предлога закона и других аката поднетих Народној скупштини и 2) сагледавања стања вођења политике од стране Владе и других државних органа (контролна активност Скупштине). Привремена радна тела су анкетни одбори и истражне комисије, које Скупштина образује по потреби.

Девета глава ће бити посвећена *јавном слушању* – институту који представља јединствен начин да се све заинтересоване стране укључе у расправу о предметном питању, а у парламентарном животу Републике Србије постоји од 2010. године. Скупштински одбор може да организује јавно слушање ради прибављања информација и стручних мишљења о предлогу акта који је у скупштинској процедуре, разјашњења поједињих решења из предложеног или важећег акта, разјашњења питања значајних за примену предлога акта или другог питања које је у надлежности одбора, као и спровођење контролне функције Парламента (то је за тему дисертације најважније питање). Имајући у виду оперативну природу државне управе, као дела органа извршне власти, овај инструмент има велики значај за стварање одговорне и ефикасне државне управе. Детаљно ће бити анализиран поступак спровођења јавног слушања и правне последице исхода спровођења истог у Републици Србији, уз навођење упоредноправних решења поступка примене овог механизма.

3. Мера у којој образложение предмета, метода и циља уверљиво упућује да је предложена тема од значаја за развој науке

У образложењу предложене теме докторске дисертације, кандидаткиња на јасан и недвосмислен начин дефинише предмет истраживања. Указано је на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања, на основу чега су постављени и јасни циљеви истраживања. Затим су, на основу формулисаних циљева, одређене хипотезе, које су све јасне, проверљиве и адекватне предмету истраживања. Приликом проверавања постављених хипотеза, а ради реализације формулисаних циљева истраживања, кандидаткиња ће користити адекватне методе и изворе података, пре свега бројну литературу, односно радове домаћих и страних аутора. Може се закључити да је у питању један објективан, систематичан и доследан приступ предложеном предмету истраживања. Израдом ове докторске дисертације очекујемо да ће се све наведене хипотезе потврдити и да ће се, на тај начин, доћи до корисних информација за потпуније, правилније сагледавање и разумевање парламентарне контроле државне управе уопште, као и наведене контроле у Републици Србији. Такође, сматрамо да ће поменути резултати истраживања у великом обиму представљати основу за даља истраживања када је реч о овој проблематици.

Опредељујући се за предложену тему докторске дисертације, кандидаткиња је навела да се значај ове теме огледа, пре свега, у чињеници да проблематика парламентарне контроле државне управе, иако подобна за истраживање и детаљну анализу, још увек није привукла одговарајућу научну пажњу, па би овај рад, отуда, требало да попуни ту празнину и помогне у бољем разумевању различитих аспеката предмета истраживања. Због тога је мали број научних радова у домаћој теорији који се баве детаљнијом анализом ове проблематике. Кандидаткиња даље наводи да значај теме истраживања произилази и из самог циља, тј. намере да се анализирају сви облици парламентарне контроле управе компаративно и у Републици Србији, с обзиром на доста широко поље слободне делатности које управа има у вршењу дискреционе власти.

4. Образложение теме за израду докторске дисертације омогућава закључак да је у питању оригинална идеја или оригиналан начин анализирања проблема

Опредељујући се за предложени наслов докторске дисертације и улазећи у свестрану анализу парламентарне контроле државне управе у Републици Србији, као веома значајну активност Народне скупштине Републике Србије за функционисање целокупног правног система, кандидаткиња на врло одговоран начин приступа проучавању овог проблема и образлаже научни приступ његовом истраживању, као и значај предложене теме за правни и политички систем. Она се храбро ухватила у коштац са изузетно осетљивом материјом, о којој се, до сада, недовољно писало, тако да не постоји једна свеобухватна и опште задовољавајућа анализа. Представљајући визију своје будуће докторске десертације и очекиваних резултата, кандидаткиња Аника Јаковљевић полази од навођења и дефинисања основних појмова, како би указала на свој оригинални научни приступ. Из образложења предмета и циља истраживања, може се закључити да постоје бројне теоријске дилеме и практични проблеми који се односе на ову тему. Самим тим, постоје бројни разлози који говоре у прилог значаја теме за научно истраживање и за развој науке. У питању је тема која се, заиста, може сврстати у типичне мултидисциплинарне теме, па је, отуда, обавеза умногоме тежа, јер кандидат мора да има у виду све те различитости, мора да их разуме и, на крају, да их повеже у једну складну, непротивречну целину. Томе се додаје и чињеница да у домаћој правној књижевности не постоји доволно научних радова који се баве обрадом ове тематике.

Комисија је стекла утисак, базиран на самој поставци и образложењу предмета и циља рада, да је кандидаткиња на трагу једног оригиналног научно-истраживачког пројекта. Верујемо да ће ова докторска дисертација донети наведеној проблематици (која се налази у самом средишту рада) неопходан елемент оригиналности. Такође, Комисија сматра да ће кандидаткиња, обрадом ове теме, на сасвим оригиналан и на један нови начин успети да се приближи овој теми и да је, на адекватан начин, обради. Она ће изнету суштину рада истраживати обрадом веома обимне научне грађе кроз предложени нацрт докторске дисертације, што наводи на закључак да оваква свеобухватна анализа постављеног проблема, представља својеврстан и оригиналан начин његовог анализирања и решавања, који се огледа, пре свега, у систематизацији појединих поглавља, приступу питањима која; до сада, нису истражена у домаћој теорији и пружању приказа свих карактеристика и ефеката, које производи парламентарна контрола државне управе уопште, а посебно у Републици Србији.

5. Усклађеност дефиниције предмета истраживања, основних појмова, предложене хипотезе, извора података, метода анализе са критеријумима науке, уз поштовање научних принципа у изради коначне верзије докторске дисертације

Кандидаткиња дефинише предмет истраживања на јасан и недвосмислен начин, придржавајући се принципа науке у постављању дефиниција, које омогућавају даље извођење научних ставова, повезивање и систематизовање научних знања. У складу са успостављеном идејном структуром планираног истраживања, кандидаткиња успоставља правilan методолошки комплекс, у складу са предметом и циљевима истраживања. Реално формулисани и недвосмислено постављени циљеви, омогућили су постављање исправних хипотеза, које су проверљиве и адекватне предмету истраживања. Оне ће бити провераване кроз одговарајуће научне поступке. Применом анализе и синтезе, индукције и дедукције, али и дијалектичке анализе, обезбедиће се утврђивање основних објективних законитости појава које ће се истражити. Употребом индуктивне методе биће третиране одређене појединачне чињенице, како би се из масе тих конкретних случајева могле

потврдити и утврдити заједничке особине и узрочне везе. Отуда се од аутора очекује да одговори изазовном захтеву научног истраживања, с обзиром да је, у науци, неопходна употреба (коришћење) индуктивно-дедуктивних и емпиријско-рационалних метода.

Појмови које кандидаткиња користи у предлогу своје докторске дисертације су прецизно дефинисани, а у образложењу предмета истраживања, њихово коришћење је доследно и у складу са постављеним научним критеријумима. С друге стране, све наведене формулатије биће подвргнуте проверљивој анализи, приликом третирања српског позитивно-правог поретка. Притом, у предлогу дисертације је указано на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања, на основу чега су постављени јасни истраживачки циљеви, који одговарајућом анализом могу да доведу до очекиваних резултата. Реалним и недвосмисленим формулисањем наведених циљева, омогућено је постављање исправних хипотеза, које ће бити провераване кроз одговарајуће научне поступке. Кандидаткиња ће, ради долажења до очекиваних резултата, у свом научном раду користити адекватне изворе података, одговарајућу литературу сачињену од научних и стручних радова домаћих и страних аутора, бројне монографије, научне студије, уџбенике, као и бројне релевантне правне акте, имајући у виду сложеност и мултидисциплинарност предложене теме. Све напред наведено указује на чињеницу да је у изради предлога дисертације уложен изузетно велики труд и да ће њену коначну верзију одликовати систематичност и прегледност, објективност у реализацији постављених циљева, као и усклађеност са највишим научним стандардима и принципима.

На основу вишегодишњег научног истраживања и коришћења веома богате литературе и законских текстова, очекује се да кандидаткиња у својој докторској дисертацији предложи одговарајућа решења о правцима могућих реформи и усавршавању уставног система у Републици Србији. Такође, од ње се очекује да пружи читав низ значајних и важних предлога за реформу парламентарне контроле државне управе у нашој земљи. Кандидаткиња ће у свом раду, веома јасно, показати у чему се састоји извориште одређене недовршености и недовољне ефикасности постојећег модела парламентарне контроле државне управе, па ће се, отуда, заложити за потпуније и доследније реорганизовање постојећег модела организације власти у Републици Србији ка једном ефикаснијем моделу парламентарне демократије.

6. Компетентност ментора

Предложени ментор, проф. др Драган Батавељић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, запослен је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу од 1990. године, а од 2015. године је у звању редовног професора. Наставу изводи на предметима из уже уставноправне научне области и то:

- основне академске студије: Уставно право, Политички систем и Право локалне самоуправе, Уставно судство.
- докторске академске студије: Уставно право – одабране теме

Комисија издваја следеће одабране референце предложеног ментора из уже научне области предложене теме докторске дисертације, који су публиковани у последњих десет година и који доказују компетентност ментора сходно чл. 9. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу.

1. Nikezić, S., Đorđević, M., Bataveljić, D., *Improvement of spa tourism in the Republic of Serbia as a pattern of positive impact on ecology and regional development*, TTEM - Technics Technologies Education Management [<http://www.ttem.ba/archive.html>], 2012, Vol. 7, No. 2, strana 920-925. [COBISS.SR-ID 512774064] – M23

2. Bataveljić, D., Nikezić, S., Matić, M., *Development initiative of manufacturing and service clusters in the Republic of Serbia Corridor 10 Zone*, Ekonomika poljoprivrede (1979), broj 4, strana 727-745, 2012, [COBISS.SR-ID 512857008] – **M24**
3. Jerotijević, Z., Đorđević, S., Palević, M., Bataveljić, D., *The Paris peace conference after World War I*, TTEM - Technics Technologies Education Management [<http://www.ttem.ba/archive.html>], 2013, Vol. 8. No. 1, strana 332-341. [COBISS.SR-ID 512879536] – **M23**
4. Nikezić, S., Marković, S., Bataveljić, D.: *Transformational and charismatic leadership - full range leadership model: paradigm for change*. TTEM - Technics Technologies Education Management [<http://www.ttem.ba/archive.html>], 2013, Vol. 8, No. 2, str. 713-722. [COBISS.SR-ID 512906416] – **M23**
5. Батавељић, Д., Пушоња, Б., *Остваривање и заштита уставних права и слобода*, Правни живот, књига 566, број 12, 2013, стр, 717-731. [ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID 512965040] – **M51**
6. Батавељић, Д., Улога Уставног судства у остваривању владавине права, NBP - јурнал за криминалистику и право, година 18, број 3, страна 81-91, 2013. [ISSN 0354-8872, COBISS.SR-ID 204141580] – **M51**
7. Батавељић, Д., Галић, Б., *Нато бомбардовање СРЈ и његов утицај на кришење еколошких права грађана Републике Србије*, Правни живот, ISSN 0350-0500, књига 571, број 9, 2014, страна 431-452. [ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID 513058736] – **M51**
8. Батавељић, Д., Логарушић, Д., *Еколошка катастрофа и неодрживост развоја, као последице бомбардовања Републике Србије*, Правни живот, ISSN 0350-0500, 2015, књига 578, број 9, страна 499-509. [ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID 513198512] – **M51**
9. Батавељић, Д., Лутовац, М., *Правни и еколошки аспекти НАТО агресије на СР Југославију 1999. године*, Правни живот, ISSN 0350-0500, 2016, књига 583, број 9, страна 443-456. [COBISS.SR-ID 517260476] – **M51**
10. Батавељић, Д., *НАТО бомбардовање, као узрок настанка екоцида у Републици Србији*, Правни живот, ISSN 0350-0500, 2017, књига 599, бр. 9, стр. 483-499. [COBISS.SR-ID 513366960] – **M51**

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕДЛОЗИ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду претходно наведено, на основу увида у приложену пријаву и на основу чињеница и ставова изнетих у претходним тачкама Извештаја, Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидата Анике Јаковљевић за израду докторске дисертације под насловом "Парламентарна контрола државне управе у Републици Србији" доноси следеће:

ЗАКЉУЧКЕ

1. Кандидаткиња испуњава све услове за пријаву теме докторске дисертације прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу и Правилником о докторским студијама Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, будући да је положила све испите и испунила све обавезе предвиђене студијским програмом докторских академских студија и да је објавила потребан број радова из научне области из које пријављује тему докторске дисертације.

2. Тема предложене докторске дисертације припада научној области изабраног студијског програма за коју је Правни факултет матичан и представља научно релевантну и оправдану област истраживања.
3. Предложена тема докторске дисертације је прецизно формулисана и образложена, веома актуелна и прати истраживања у Уставном праву и од значаја је са становишта развоја науке. С тога је она подобна за обимнију научну обраду у форми докторске дисертације, имајући у виду недовољну истраженост и актуелност теме.
4. Имајући у виду приложени концепт рада и списак предложене литературе, која ће бити коришћена у истраживању, као и досадашњи рад кандидаткиње, Комисија сматра да је кандидаткиња оспособљена да предложену тему квалитетно обради.
5. Предложени ментор, др Драган Батавељић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу је биран за ужу уставноправну научну област, којој припада предложена тема докторске дисертације, испуњава услове да буде ментор за вођење докторске дисертације у складу са стандардом 9 за акредитацију студијског програма докторских академских студија на високошколским установама и не води више од пет доктората истовремено.

Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидата Анике Јаковљевић за израду докторске дисертације упућује Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу:

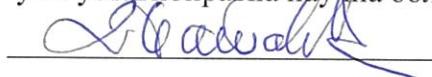
ПРЕДЛОГЕ

да донесе одлуку којом се **кандидаткињи Анике Јаковљевић одобрава израда докторске дисертације под називом "Парламентарна контрола државне управе у Републици Србији".**

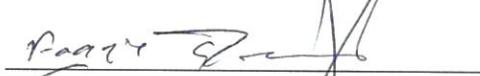
Комисија прихвата предлог кандидата и за ментора предлаже др Драгана Батавељића, редовног професора за ужу уставноправну научну област на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу.

КОМИСИЈА

др Драган Батавељић, редовни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа уставноправна научна област

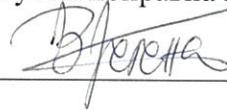
др Радоје Брковић, редовни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа радноправна научна област

др Маја Настић, ванредни професор,
Правни факултет, Универзитет у Нишу,
ужа уставноправна научна област

др Јелена Вучковић, доцент,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа уставноправна научна област

др Милан Рапајић, доцент,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа
управноправна научна област

